

JoinData: Wat kan een varkenshouder ermee en wat levert het op?

‘Niet angst laten regeren, maar kansen van data verzilveren’

Het delen van bedrijfsdata is voor veel ondernemers een heikel punt. De angst dat gevoelige informatie op straat komt te liggen, zit vaak diep. Het onafhankelijke platform JoinData moest hier zeven jaar geleden een antwoord op geven. Inmiddels werken 16.500 boeren met JoinData, waaronder steeds meer varkenshouders. Bestuurder Sener Celik legt uit hoe het platform agrariërs in staat stelt hun data op een veilige en gecontroleerde manier te delen met andere partijen.

Data spelen een steeds belangrijkere rol op het varkensbedrijf. Maar wie mag jouw voergegevens, de data die je vastlegt op dierniveau of de data die terugkomen van de slachterij inzien? Weet je als ondernemer wie er toegang heeft tot jouw bedrijfsgegevens

“
Iedere varkenshouder die eHerkenning heeft kan inloggen op ons platform

en wat deze partijen hiermee doen? Volgens Sener Celik is het antwoord in de meeste gevallen ‘nee’. „Boeren hebben een haat-liefdeverhouding met data”, stelt de bestuurder van JoinData. „Ze realiseren zich dat het belangrijk is om data te verzamelen, maar weten vaak niet met welke partijen ze deze gegevens precies delen. Ook verbinden

ze geen voorwaarden aan het gebruik hiervan. Terwijl ze wel aangeven dat ze data waardevol vinden en bang zijn dat partijen met hun gegevens aan de haal gaan.”

De praktijk laat volgens Celik zien dat de gemiddelde varkenshouder 10 tot 15 datakoppelingen heeft met externe partijen. Van facturen die worden gedeeld met de accountant tot voer- en gezondheidsdata die inzichtelijk zijn voor adviseurs. „Hierdoor is vaak sprake van een lappendeken aan applicaties en systemen, waarop ondernemers moeten inloggen om hun data te bekijken. Dit is omslachtig. En omdat de data op veel verschillende plekken staan, kunnen varkenshouders lastig overzicht houden.”

Boer aan het roer

Het bieden van overzicht en agrarische ondernemers in staat stellen om data veilig te delen, waren belangrijke doelen bij de oprichting van de coöperatie JoinData in 2017. Het initiatief kwam vanuit de agrarische sector zelf.

„JoinData ontstond vanuit een project in de melkveehouderij gericht op het verwaarden van agrarische data”, legt Celik uit. „De centrale ambitie was om de boer aan het roer te zetten, als het gaat om zijn eigen data. Om dit te realiseren, zetten CRV, Agrifirm en FrieslandCampina een onafhankelijke coöperatie op zonder winstoogmerk. Dit laatste is belangrijk: om onafhankelijk en betrouwbaar te zijn, moet je als par-

„Boeren hebben een haat-liefdeverhouding met data”, stelt de bestuurder Sener Celik. „Ze weten vaak niet met welke partijen ze deze gegevens precies delen.”

sectoren zijn inmiddels aangehaakt, zoals de akkerbouw – Cosun en Avebe zijn lid van JoinData – en de varkenshouderij. In 2020 sloten de POV en Vion zich aan als lid. „Inmiddels werken 16.500 boeren met ons platform. Daaronder waren vorig jaar een kleine 300 varkenshouders, dit jaar willen we doorgroeien richting de 1.000. De varkenshouders zijn dus met een flinke opmars bezig binnen ons platform. Dit komt mede omdat het veilig en vertrouwd delen van gegevens en het vastleggen van machtigingen via JoinData een kernonderdeel is van allerlei programma’s en projecten binnen de varkenshouderij. Bovendien horen digitalisering en data tot de speerpunten van het CoVi-va-programma, waarvan JoinData ook onderdeel is. We hopen dat volgend jaar alle varkenshouders bij ons aangesloten zijn.”

Drie partijen

Hoe werkt JoinData in de praktijk? Wat kunnen varkenshouders met het platform en hoe wordt de veiligheid van de data gewaarborgd? „In principe kan iedere varkenshouder die eHerkenning heeft inloggen op ons platform”, zegt Celik. „In ons platform spelen in feite drie groepen een rol. Aan de ene kant heb je de partijen die namens de boer data produceren. Dan gaat het bijvoorbeeld om laboratoria, leveranciers van luchtwassers en partijen die systemen aanbieden voor dataregistratie op dierniveau. Inmiddels hebben zo’n 250 dataleveranciers een contract met JoinData. Hieronder zijn bijna alle relevante partijen in de dierlijke sectoren.” Aan de andere kant zijn er partijen die data vragen: accountants, voerleveranciers, vleesverwerkers, onderwijsinstellingen, enzovoorts. Zij kunnen via JoinData een verzoek indienen bij de varkenshouder om deze data te ▶

tij geen belang hebben en niet willen verdienen aan data.”

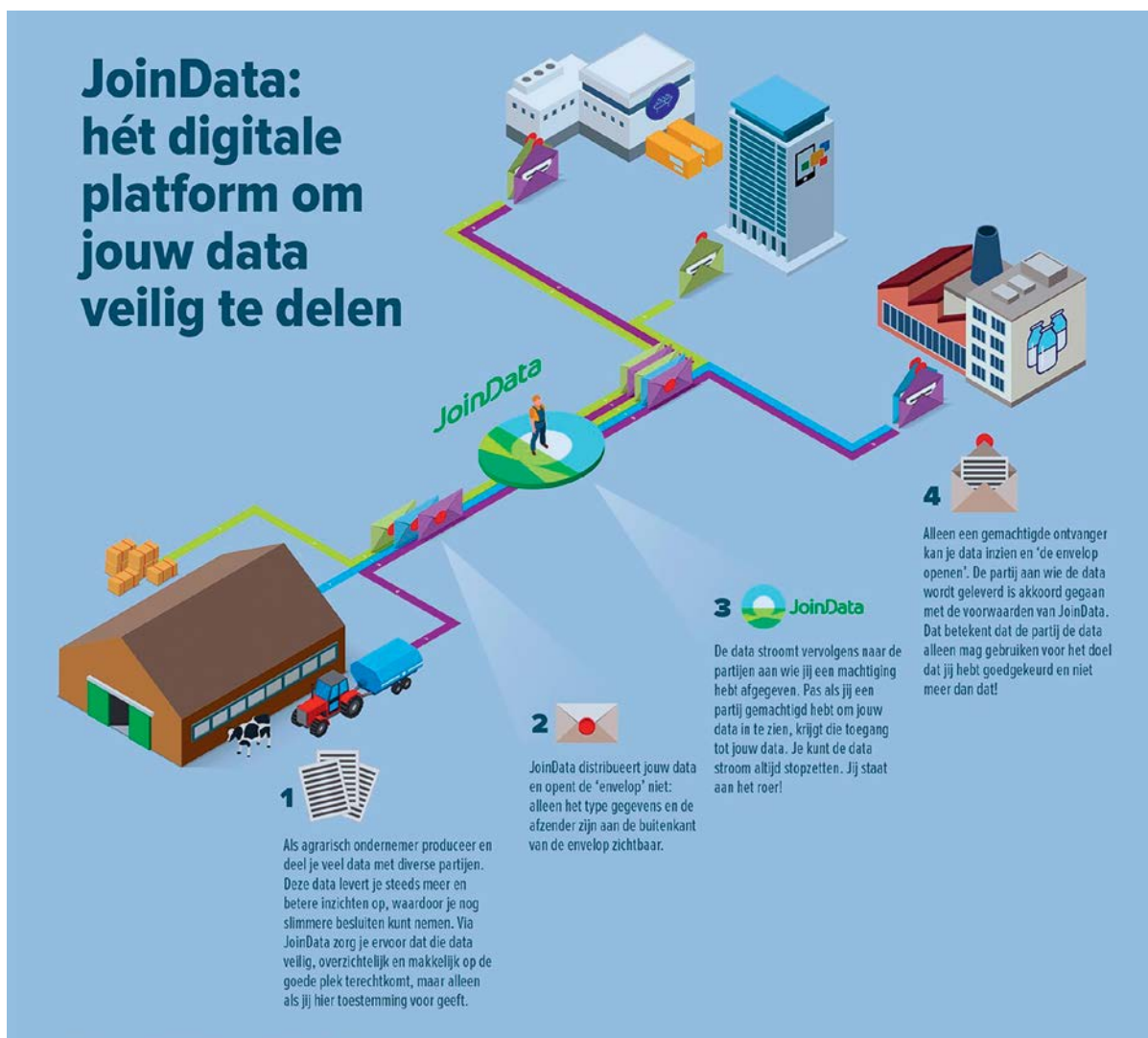
JoinData werkt volgens Celik in opdracht van de agrarische sector en wil ondernemers helpen om – via een data-platform – op een veilige en overzichtelijke manier data te delen met partijen. „De onafhankelijke non-profitstructuur maakt JoinData uniek. Onze leden zijn boerenorganisaties, coöperaties en belangenbehartigers. Zij brachten bij toe-

trekking ledenkapitaal in, om de opstart mogelijk te maken. Inmiddels staat de coöperatie financieel op eigen benen.”

Opmars van varkenshouders

JoinData is allang geen ‘melkveehouderijfeestje’ meer. Al snel na de oprichting sloten de kantoren van de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB) aan, net zoals LTO en de Rabobank. Ook diverse andere agrarische

JoinData: hét digitale platform om jouw data veilig te delen

Wanneer een varkenshouder via JoinData groen licht geeft voor het delen van data met een specifieke partij, geeft hij ook aan welk type data deze partij mag gebruiken en voor welke toepassing deze mogen worden ingezet.

mogen gebruiken. „De boer – de derde en centrale partij in dit geval – kan de machtiging al dan niet goedkeuren. En hij kan de datastroom ook op ieder moment weer stoppen door de machtiging in te trekken.”

Wanneer de ondernemer voor het eerst

69 Met de data die we delen kunnen we ook laten zien hoe goed we zijn

inlogt, ziet hij in de portal ook welke machtigingen hij al eerder heeft verleend aan partijen, voor het gebruik van zijn data. „In onze portal staan inmiddels zo'n 400.000 machtigingen. Deze beheren wij voor bedrijven en organisaties die namens de boeren data delen of

afnemen. Het verzamelen hiervan was een immense klus.”

Dit jaar verwerkt JoinData naar verwachting een half miljard zogeheten data-opvragingen „Dat betekent dat dagelijks ruim één miljoen keer data worden opgevraagd via ons platform. We hebben contractuele afspraken met een honderdtal partijen die data afnemen van boeren: softwarebedrijven, voerleveranciers, vleesverwerkers of onderwijsinstellingen.”

Onder de motorkap

Een en ander klinkt eenvoudig. Maar het veilig delen van data vergt het nodige, benadrukt de bestuurder van de coöperatie. „Wij verrichten heel wat werk onder de motorkap. Dat zie je van buitenaf niet”, zegt hij. „Zo hebben we in ons platform diverse controlemechanismen ingebouwd om te kunnen checken of degene die inlogt ook daadwerkelijk de ondernemer zelf is. Het feit dat we ISO-gecertificeerd zijn op het vlak

van informatiebeveiliging geeft nog extra veiligheidsgaranties.”

Daarnaast sluit JoinData contracten af met zowel de leveranciers van data als met de afnemende partijen. „Met de dataleverancier – bijvoorbeeld een voerleverancier – verifiëren we of de geleverde data ook daadwerkelijk van een bepaalde boer zijn. Ook zorgen we dat deze leverancier geen een-op-een koppelingen meer hoeft te beheren voor het delen van data. Het platform houdt daarnaast in de gaten of de data aan de juiste standaarden voldoen. De privacywetgeving is leidend in alles wat we doen. Door dit alles voorkomen we dat gegevens toch nog op de een of andere manier op straat komen te liggen.”

Betrouwbare bezorgservice

Wanneer een varkenshouder via JoinData groen licht geeft voor het delen van data met een specifieke partij, geeft hij ook aan welk type data deze partij mag gebruiken en voor welke toepassing

deze gegevens mogen worden ingezet. „Dit noemen we doelbinding: de data mogen alleen worden gebruikt voor een specifiek doel. Je geeft als ondernemer bijvoorbeeld aan dat een accountant jouw facturen alleen mag gebruiken voor de boekhouding van jouw bedrijf. Hij mag deze bijvoorbeeld niet inzetten voor een onderzoek naar het betaalgedrag van varkenshouders”, licht Celik toe. Als de boer een ‘go’ geeft, worden de data in kwestie meteen opgehaald en doorgesluisd naar de betreffende partij. „In de meeste gevallen slaan we als JoinData geen gegevens op; we distribueren deze alleen. Maar we doen dit altijd met de juiste machtiging en doelbinding, zodat alles juridisch is afgedekt en veilig en volgens de regels verloopt. Ik noem JoinData wel eens ‘een uiterst betrouwbare bezorgservice’ of ‘een waarde-transport’. Je weet zeker dat degene die jouw pakketje ontvangt dit ook mag ontvangen en alleen datgene krijgt wat hij mag krijgen.”

Aan dit alles hangt natuurlijk een kostenplaatje. Normaliter betalen agrarische ondernemers 56 euro per jaar voor het gebruik van JoinData. „Omdat wij geen winstoogmerk hebben, kunnen we de kosten laag houden. Varkenshouders hoeven de komende twee jaar echter niets te betalen; hun deelnamekosten worden gedekt vanuit CoViVa.”

Bedrijfsvoering naar hoger plan

Wat zijn de voordelen van deze werkwijze voor de ondernemer? En kunnen varkenshouders hun data ook verwaarden, hier financieel gewin uit halen? „Data delen via JoinData geeft ondernemers allereerst meer grip op hun data;

ze weten welke data ze produceren en met wie ze deze delen”, stelt Celik. „Daarnaast biedt het hen gemak: ze hoeven geen een-op-eenkoppelingen meer te maken met partijen voor het delen van data. Ook het inloggen op verschillende systemen hoort tot het verleden. Ondernemers beschikken over één plek als het gaat om het beheer van hun datastromen. Dit biedt een beter overzicht.”

De grootste winst ligt volgens de bestuurder echter in het feit dat het veilig delen van data kansen biedt om de bedrijfsvoering naar een hoger plan te tillen. „Wanneer je als varkenshouder op een goede en veilige manier je gegevens kunt delen, kun je bijvoorbeeld aantonen dat je voldoet aan bepaalde standaarden op het gebied van gezondheid en kwaliteit. Er zijn al diverse programma’s en concepten die hiervoor een meerprijs bieden.

En door de data te delen met bedrijven die hier analyses op kunnen loslaten en inzichten genereren, kun je je data laten ‘vertalen’ in waardevolle inzichten. Dit geeft informatie over wat er beter kan en helpt om betere besluiten te nemen, om zo te komen tot een efficiëntere bedrijfsvoering.”

Koploperspositie versterken

Ook voor de sector is het delen van gegevens en het verder optimaliseren en innoveren op basis van data volgens Celik van grote waarde. „De Nederlandse varkenshouderij loopt al decennia lang voorop. Data kunnen helpen om het nóg beter te doen, doordat deze varkenshouders helpen om de juiste keuzes te maken. En met de data die we

verzamelen en delen, kunnen we ook laten zien hoe goed we zijn; de verzamelde data vormen de ideale bewijslast daarvoor. Je kunt hiermee bijvoorbeeld laten zien hoe laag de CO₂-footprint van Nederlands varkensvlees is. Kortom: het genereren en delen van data kan helpen om onze koploerspositie te versterken, deze uit te dragen én internationaal voorop te blijven lopen. Daarin ligt uiteindelijk de grootste winst voor de sector en voor de individuele ondernemers. Maar om deze kansen te verzilveren, moeten we wel meegaan in de trend van data verzamelen en delen. En blijven innoveren op dit vlak. De angst moet niet regeren.”

Uitdaging

Nadelen van het platform kan Celik niet benoemen, maar er liggen wel uitdagingen. De grootste uitdaging in de afgelopen acht jaar was om ondernemers bewust te maken van de meerwaarde van JoinData, geeft de bestuurder aan. „Hoewel boeren enerzijds terughoudend zijn met het delen van data, is het anderzijds vaak lastig om duidelijk te maken waarom ze beter data kunnen delen via ons platform in plaats van via een een-op-eenkoppeling. Inmiddels begint deze meerwaarde te ‘landen’, maar dat had behoorlijk wat tijd nodig.”

Tekst: Ank van Lier

Beeld: Gerard Burgers

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pigbusiness.nl of tel. 0314 - 62 64 38

‘Aan vooravond van grote ontwikkeling’

Data gaan in de komende jaren een steeds grotere rol spelen in de varkensstal. Daar is volgens Sener Celik geen twijfel over mogelijk. „Er gebeurt al heel veel, maar de grootste veranderingen gaan nog komen. Nu worden nog vooral statische data verzameld, data van een specifiek moment in de tijd. Bijvoorbeeld een voerlevering of toediening van antibiotica. Die worden opgeslagen en een ondernemer trekt daar dan op een later moment zijn conclusies uit.” In de toekomst zullen data volgens de JoinData-bestuurder steeds meer realtime

worden verzameld. „De technologie neemt een verdere vlucht. Hierdoor kunnen gegevens van enkele seconden geleden al worden ingezet om bedrijfsprocessen bij te sturen. Je krijgt bijvoorbeeld meteen een melding als er ergens iets mis dreigt te gaan of een varken een kuchje heeft. Daartoe zullen de komende jaren steeds meer sensoren en technieken worden ingezet in de varkensstal; de kosten van de benodigde sensoren blijven namelijk dalen. Het genereren van realtime data maakt het voor ondernemers mogelijk om nog sneller te schakelen.”